

жение, а еполука-та на това зависи напълно: отъ добрата отхрана на деца-та си.

Нека хвърлемъ само единъ кратакъ погледъ, безъ да пресъждаме повече какъ ся отхранватъ малки-тѣ селенчета и гражданчета. До шеста-та си дори и до десета-та си годинка, майки-тѣ не залѣгатъ да научатъ деца-та си ма нищичко; нито да пазятъ чистота, нито да са учатъ на нѣщо, да станатъ умни деца; тѣ ги облекатъ сутренъ на-двѣ-на-три, па хайде гражданче-то на улица-та, а селенче-то съ волове-тѣ или биволе-тѣ на поле-то, да са вхърнатъ на неопредѣлено време у дома да са нахранятъ като едни добитчета и пакъ да ги испроводятъ да играятъ или да чуватъ кози-тѣ по гора-та. Особно за селенчета нито са помислюва да ги пратятъ у школа-та, ами кога поотрастатъ станатъ на 15 години, тамамъ време кога-то да вхърнатъ работа на баща си, скимне имъ да ги дадатъ зимаска на даскала да научатъ бари име-то си да записватъ, че е време вече да ги женемъ. Нѣкой си пжкъ са отрича и отъ това щомъ рече да го прати на школа-та, като токо са помисли че ще му трѣбватъ царвуле, ще яде готовъ хлѣбъ прѣзъ цѣла-та зима. А пжкъ ако са намери нѣкое отворено дете, ето го че ти казало правичка-та: баща ми беки не разбира що ми трѣбва, той е толкова годишенъ, та не е умрѣлъ отъ гладъ като не е знаялъ да чете. На дете-то е по-угодно да не ходи на школа-та и да са не изучи; за по-добрѣ намира да са скрие нѣкаде и да чака додѣ пустнатъ момчета-та и тогава наедно съ тѣхъ си отива. Майка-та не нагледва дете-то що учи, зашто-то сама тя не разбира да чете; ако учителъ-тъ селски да е забравилъ че еди кое си дете не е било днесъ на школа-та, а баща-та са научи отпослѣ, ето че даскалъ-тъ лошъ, че не пребира деца-та на школа-та. Тжй са изминува време-то за учение, и родители-тѣ гледатъ кой часъ да го пратятъ пакъ съ волове-тѣ да ги пасе по поле-то, та и що-то е научило, да го забрави до сушъ, зашто-то не е потрѣбно. Може ли сега едно дете да са вхерпита добрѣ кога сѣди само при говеда-та, отъ тѣхъ то не може научи нито обнасяние, нито благоправие, нито нищо друго.

Това жалостно положение у насъ ние изказваме тжй както си е, що-то никой не ще е въ състояние да ни откаже нито една дума. Може да има по нѣкадѣ исключения, но тѣ сж нѣща твжрдѣ рѣдки, на тѣхъ трѣбва да се сочи съ пржстъ. Зашто-то, ако има нѣкои родители да прашатъ деца-та си у школа-та, тѣ пжкъ не имъ даватъ време у дома си да преговарятъ, та да са ползуватъ отъ даскалъ-тъ що-годѣ нѣщо.